

Nástroj pro monitorování chování uživatelů webových aplikací

**A tool for monitoring web
application user behaviour**

Souhlasím se zveřejněním této bakalářské práce dle požadavků čl. 26, odst. 9 *Studijního a zkušebního řádu pro studium v bakalářských programech VŠB-TU Ostrava*.

V Ostravě 20. dubna 2011

.....

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně. Uvedla jsem všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpala.

V Ostravě 20. dubna 2011

.....

Rád bych na tomto místě poděkoval svým rodičům za podporu během celého studia, panu Ing. Michalovi Radeckému, za vedení během vypracování diplomové práce a své přítelkyni Míše.

Abstrakt

Cílem práce je vytvoření nástroje, jakožto podpory pro aplikaci a navržení metody získávání informací o chování uživatele webové aplikace. Nebude se jednat o klasický přístup založený na sběru statistických dat anonymních návštěvníků, ale o využití znalosti o konkrétním uživateli, jeho chování, využívání funkcí a služeb webové aplikace.

Výsledkem praktické části je webová aplikace ...

Klíčová slova: webová analytika, chování uživatelů, webová aplikace, diplomová práce

Abstract

The goal of this thesis is to create a tool to aid web application development and to create a method for gaining knowledge of the web application users' behaviour. It is not the case of usual anonymized data gathering, but make use of the knowledge of concrete user, his behaviour and his usage of web app's functions and services.

Keywords: web analytics, user behaviour, web application, master thesis

Seznam použitých zkratek a symbolů

GUI	– Grafické uživatelské rozhraní (Graphical User Interface)
HTML	– Jazyk pro vytváření webových stránek (HyperText Markup Language)

Obsah

1 Úvod (2 stránky)	4
2 Webová analytika	6
2.1 Historie	6
2.2 Sběr a interpretace dat (15 stránek)	7
2.3 Analýza dat z logovacích souborů	7
2.4 Informace získané pomocí HTTP protokolu	9
2.5 Události v prohlížeči	12
2.6 Derivované informace	14
2.7 Možnosti logfile analýzy a page-taggingu	14
2.8 Interpretace a Vizualizace dat	14
2.9 Clickstream analýza	14
2.10 Měření konverze	14
3 Návrh (15 stránek s diagramy)	15
3.1 Hypotéza	15
3.2 Sběr dat	15
3.3 Interpretace dat	15
3.4 Etická stránka sběru dat	15
4 Implementace (20 stránek i s grafy)	16
4.1 Popis technického řešení (10 Stran)	16
4.2 Aplikace v reálném provozu (10 stran i s grafy)	16
4.3 Navrhnuté změny na základě získaných dat (2 stránky)	16
5 Zhodnocení (2 stránky)	17
6 Závěr (1 stránka)	18
7 Reference	19

Seznam obrázků

1	Analog - denní návštěvnost	7
---	--------------------------------------	---

Seznam výpisů zdrojového kódu

1	Ukázka záznamu z logovacího souboru ve formátu RFC931	6
2	Formát logovacího souboru dle RFC931	8
3	Ukázka HTTP požadavku	9

1 Úvod (2 stránky)

Tato diplomová práce se zabývá webovou analytikou a novým nástrojem pro analytiku webových aplikací.

Od vzniku webových stránek se web rozvíjel až do dnešní podoby a webová analytika ho provázela. Čím sofistikovanějšími se webové stránky stávaly, tím důmyslnější způsoby byly nalézány k analýze uživatelského chování.

Z počátku byly používány nástroje na straně serveru, které pasivně analyzovaly data o návštěvách stránek až v polovině dvadesátkých let masivní vývoj webových prohlížečů přesunul sběr dat na stranu klienta, kde umožnil aktivní sběr dat o uživatelském chování přímo na stránce.

Sběr dat na straně klienta umožnil rozvoj jednoduše použitelných nástrojů pro webovou analytiku, které svým způsobem stále kopírují konvenční přístup k analýze návštěvníků.

Současné metody měření a interpretace dat dobře vyhovují jednorázovým účelům jako je měření konverze reklamní kampaně, nebo poskytují průměrné statistiky, jako je top 10 nejnavštěvovanějších stránek na serveru v daném období.

Kromě webových stránek jsou na internetu také webové aplikace. Moderní technologie jako HTML5 se snaží smazat rozdíl mezi desktopovou aplikací a tou webovou. Tento trend potvrzuje i to, že Google připravuje svůj vlastní operační systém, který je výhradně založen na webovém prohlížeči a všechny aplikace poběží v něm.

Možnosti webových aplikací jsou již nyní rozšířeny o podporu audia, videa (včetně manipulace) a zobrazení trojrozměrných objektů pomocí technologie WebGL.

Někteří i tak budou tvrdit, že webové aplikace se nikdy nebudou moci měřit s desktopovými. To by možná byla pravda, pokud by jistá posvátná hranice mezi internetovým prohlížečem a nativní aplikací nebyla překročena technologií NaCl¹ - nativním kódem pro webové aplikace. Ano, v budoucnu budeme moci spouštět nativní kód v prohlížeči. Tím končí exkluzivní postavení desktopových aplikací.

S nástupem webových aplikací se mění i požadavky na nástroje webové analytiky. Webová aplikace se od webové stránky liší v několika věcech. Obecně rozdíl mezi stránkou a aplikací je interakce. Do webových aplikací vstupují uživatelská data ať už ve tradiční formě hodnot z formuláře, nebo data, které vznikají samotnou interakcí (například malování).

Když tedy uživatel vkládá, nebo vytváří v aplikaci data, je třeba je nějak uložit k tomu, aby mohly být později vyvolána a dalo se s nimi pracovat. Pro tento účel webové aplikace vyžadují způsob, jak unikátně identifikovat uživatele. V praxi to znamená, že se uživatel musí zaregistrovat a potvrdit svou identitu e-mailem².

Právě to, že je uživatel přihlášen dává nové možnosti vývoje nástrojů pro webovou analytiku. Narozdíl od webových stránek, kde nemůžeme s jistotou určit, zda se jedná

¹NaCl není jediná technologie, která rozšiřuje možnosti prohlížeče o funkce a rychlost nativního kódu. V současnosti se k těmto účelům používá Adobe Flash, nebo Microsoft Silverlight. Jde však o první implementaci, která si klade za cíl spouštět nativní kód, nepodléhající proprietární technologii.

²Stále častější alternativou se stávají identifikační autority jako Facebook, Twitter, nebo OpenId. To umožňuje, že uživatel nemusí vyplňovat email, ani heslo a je přihlášen pomocí jediného kliknutí.

o stejného uživatele můžeme podle přihlášení s jistotou tvrdit, že se o jedná o stejného uživatele a víme přesně kterého.

2 Webová analytika

2.1 Historie

Na začátku devadesátých let došlo ke zrození WWW stránek[reference]. Uživatelé tehdy prohlíželi statické stránky a pokaždé, když si nějakou prohlédli, vznikl záznam v logovacím souboru, takzvaný "hit". Počet hitů se stal ukazatelem úspěšnosti webových stránek.

V roce devadesát čtyři vznikl grafický webový prohlížeč s názvem Mosaic[reference]. Díky jeho snadné instalaci a srozumitelnému uživatelskému rozhraní se web otevřel široké veřejnosti. Tento prohlížeč byl později přejmenován na Netscape a v roce 1995 ho používalo 80% uživatelů internetu.

V roce devadesát pět znikl Analog - nástroj pro analýzu logovacích souborů. Jeho autor Stephen Turner ho poskytoval zdarma jako freeware pro několik platform. Jednalo se o první sofistikovaný nástroj pro analýzu a zobrazení návštěvnosti webových stránek.

```
10.20.30.40 -- [26/Apr/2000:00:23:48 -0400] "GET_/index.html_HTTP/1.0" 200 6248 "http://www.jafsoft.com/asctortf/" "Mozilla/4.05_(Macintosh;_PPC)"
10.20.30.40 -- [26/Apr/2000:00:23:48 -0400] "GET_/background.gif_HTTP/1.0" 200 4005 "http://www.example.org/" "Mozilla/4.05_(Macintosh;_PPC)"
```

Výpis 1: Ukázka záznamu z logovacího souboru ve formátu RFC931

Logovací soubor obsahuje jeden řádek pro každou návštěvu stránky, nebo souboru na serveru. Nástroj pro analýzu logovacích souborů z toho pak dokáže zjistit kolik měl server návštěv každý den, z kolika unikátních IP adres, které stránky jsou nejnavštěvovanější a kolik bylo přenesených dat.

The data collection became unusable with the advent of search engines and their robots, proxies servers to surf anonymously, allocation of dynamic IP addresses by ISPs and cached content techniques. All these developments have rendered the use of log files inappropriate to analyze user behavior. The data contained in log files were indeed biased and unique visitor identification almost impossible.

V roce 1996 byl v obou nejpoužívanějších prohlížečích³ k dispozici JavaScript.

Tvůrce webových stránek na každou stránku umístil kód, který mu vygeneroval poskytovatel měřicího nástroje.

Tento postup se zásadně liší od analýzy logových souborů. Místo statické analýzy zapsaných dat na straně serveru tento přístup data dynamicky sbírá na straně klienta.

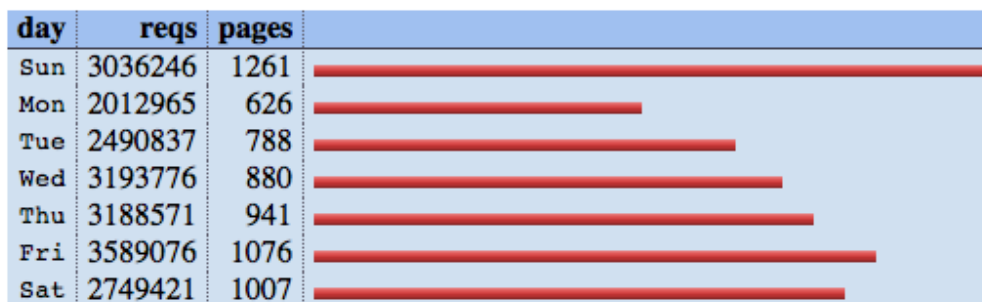
Tento průlom umožnil použití třetích stran pro sběr i vyhodnocení dat a tak dal vzniknout prvním online nástrojům pro webovou analytiku. V různých obměnách se tato technika používá dodnes.

V roce 2005 koupila společnost Google analytický systém Urchin on Demand a ještě v témž roce ho poskytla zdarma široké veřejnosti jako webovou aplikaci pod názvem Google Analytics.

Pro obrovský zájem byl tento produkt zpřístupněn pouze omezenému počtu uživatelů. Od října roku 2006 byly znovu otevřeny volné registrace a dodnes se jedná o nejpoužívanější systém pro webovou analytiku.

³V roce 1996 měl Netscape Navigator zhruba 80% podíl a Internet Explorer 14%

Each unit (■) represents 30 requests for pages or part thereof.

Obrázek 1: Analog - denní návštěvnost

S nástupem sociálních médií a chytrých mobilních zařízení dochází k nárůstu času, který uživatelé tráví na internetu. Poměrně k tomuto nárůstu se zvyšují investice do internetových stránek a webových aplikací.

Na jedné straně je snaha dostat nové uživatele na svou stránku, to se docílí například pomocí optimalizace pro vyhledávače, reklamních bannerů, nebo PPC reklamy⁴. V tomto případě slouží webová analytika k měření efektivity jednotlivých kampaní a k jejich následné optimalizaci.

Na druhé je snaha pracovat s uživateli, které už webová stránka, nebo aplikace má. Zde je snaha identifikovat problémy a optimalizovat uživatelskou zkušenost. V obou případech je to webová analytika, která nám umožňuje získat přehled, optimalizovat a vyhodnotit návratnost investic.

2.2 Sběr a interpretace dat (15 stránek)

Podstatou webové analytiky je sběr a interpretace dat. Jak již bylo řečeno, sběr dat se za dobu existence webu vyvinul z pasivní formy analýzy logových souborů na serveru do dnešní - aktivního sběru dat na straně uživatele třetí stranou.

Tato kapitola popisuje používané způsoby sběru dat s důrazem na to, jaké informace z nich získáváme, jaké další informace z nich můžeme vyčíst a jaké způsoby vizualizace se běžně vyskytují.

2.3 Analýza dat z logovacích souborů

Webové servery zaznamenávají zobrazení stránek do takzvaných logovacích souborů. Jedná se o soubory, ve kterých každý řádek představuje záznam o jednom zobrazení stránky, nebo například obrázku.

Když na začátku devadesátých let vznikl web, provozovatelé serverů si uvědomili, že tyto soubory umožňují získat informace o popularitě jejich stránek a tak začali měřit počet zobrazení, takzvaných "hitů". V té době se vyskytovaly většinou pouze dlouhé

⁴PPC - Pay per click, platba se za proklik (cena prokliku je určena pomocí aukce).

stránky bez obrázků nebo odkazů, takže počet zobrazení postačoval potřebám provozovatelů.

127.0.0.1 – frank [10/Oct/2000:13:55:36 –0700] "GET /apache_pb.gif HTTP/1.0" 200 2326

Výpis 2: Formát logovacího souboru dle RFC931

127.0.0.1	IP adresa návštěvníka. Počet unikátních IP adres byl původně používán jako hrubý odhad počtu uživatelů.
–	pomlčka
frank	Uživatelské jméno. Tento údaj je přítomen v případě se stránka používá HTTP autentifikaci. To platí pro stránky s omezením přístupu pro uzavřenou skupinu lidí a tudíž u náhodného návštěvníka stránky tento údaj nenajdeme. V takovém případě se místo uživatelského jména zaznamená pomlčka.
10/Oct/2000	Datum návštěvy.
13:55:36	Čas návštěvy, vztahuje se k časové zóně na serveru.
–0700	Časová zóna.
GET /apache_pb.gif	Požadavek a verze HTTP protokolu
HTTP/1.0	Požadavek HTTP protokolu. GET je základním požadavkem, který signalizuje, že uživatel požaduje nějaký obsah. Další používaný požadavek je například POST, který se používá pro odeslání formuláře na server.
200	Kód odpovědi. Kód 200 znamená vše v pořádku. Obvyklé a pro webovou analytiku také zajímavé jsou 404 - stránka nenalezena, 500 - problém na serveru, nebo 303 - přesměrování stránky.
2326	Délka odpovědi v bajtech. Sledování této veličiny spolu s počtem návštěv umožňuje identifikovat, který obsah nejvíce zatěžuje internetové připojení daného serveru.

Jak web rostl, tak i jeho složitost a z jednoduchých stránek bez obrázků se staly různé provázené stránky s odkazy a obrázky. S vzrůstající složitostí internetových stránek se i nástroje pro analýzu logovacích souborů stávaly sofistikovanější a začaly na sebe nabírat další možnosti.

Pole zaznamenávaných dat sbíraných v logovacích souborech byl rozšířen o další informace HTTP protokolu, kterými se zabývá další část kapitoly. Samotný formát je z hlediska analytiky vedlejší a není již nutno ho rozebírat.

2.4 Informace získané pomocí HTTP protokolu

Prohlížení webových stránek na internetu je zajištěno pomocí HTTP protokolu. HTTP je zkratka pro Hyper Text Transfer Protokol, neboli protokol pro výměnu hypertextů (hypertextových stránek). Je to způsob jak webový prohlížeč komunikuje s webovým serverem.

Pomocí HTTP protokolu poskytuje prohlížeč informace o uživateli tak, aby webový server mohl co nejlépe vyhovět požadavku.

Formátem HTTP protokolu se na tomto místě není třeba zabývat. Stačí vědět, že obsahuje podstatné jsou informace, které se používají ve webové analytice. Pro názornost je uveden příklad HTTP požadavku a některých základních informací, které obsahuje.

```
GET /dumprequest HTTP/1.1
Host: djce.org.uk
Connection: keep-alive
Accept: application/xml,application/xhtml+xml,text/html;q=0.9,text/plain;q=0.8,image/png,*/*;q=0.5
User-Agent: Mozilla/5.0 (X11; U; Linux i686; en-US) AppleWebKit/534.16 (KHTML, like Gecko) Chrome/10.0.634.0 Safari/534.16
Accept-Encoding: gzip,deflate,sdch
Accept-Language: cs-CZ,cs;q=0.8
Accept-Charset: windows-1250,utf-8;q=0.7,*;q=0.3
```

Výpis 3: Ukázka HTTP požadavku

Nyní je třeba si říct, jaké informace můžeme získat a k čemu se dají využít. Jsou to:

Požadovaná stránka

Udává o kterou stránku je zájem. Tento údaj se v nejjednodušším příkladě používá k určení popularity jednotlivých stránek na webovém serveru. Z hlediska toho, jak jsou dnešní webové stránky strukturovány, dá se předpokládat, že čím hlouběji je stránka zanořena ve stromové struktuře webu, tím toto číslo bude menší. Například:

```
--+ Hlavní stránka (150 návštěv)
|--+ Podstránka 1 ( 50 návštěv)
|  \-- Pod-pod stránka ( 10 návštěv)
|    \--- Podstránka 2 ( 50 návštěv)
```

Tato informace má různý význam v různých kontextech. Uvažujme informační server na kterém každý den vyjde několik článků v různých kategoriích. Hlavní stránka klade největší důraz na nejnovější články a v postranním panelu obsahuje odkazy na jednotlivé kategorie článků.

```
--+ Hlavní stránka informačního serveru
|-- 1. Nejnovější článek
|-- 2. Nejnovější článek
|-- 3. Nejnovější článek
...
|-- Kategorie článků A
\-- Kategorie článků B
```

Pro kategorie znamená počet zobrazení popularitu jednotlivých kategorií. Tento údaj by měl být odpovídat počtu zobrazení článků v jednotlivých kategoriích a měl by se porovnávat k počtu zobrazení dalších kategorií. Například v případě že poměr návštěv kategorie vaření je velký ale poměr přečtení článků o vaření je malý, může to například znamenat, že kategorie je zajímavá ale neobsahuje tak zajímavé články.

Pro stránku, která představuje článek je počet zobrazení ukazatelem toho, jak je článek populární. S touto informací je se dále pracuje a interpretuje se. Je třeba dát do kontextu:

- které webové stránky na daný článek odkázaly
- kolik vzniklo ke článku komentářů
- kolik lidí kliklo na článek z hlavní stránky
- jaký je u článku titulek a obrázek, jestli článek

V kontextu webové aplikace se může jednat o údaj, který udává nejpoužívanější sadu funkcí. Následující příklad toto demonstruje na zjednodušené administraci E-shopu.

```
--+ Administrace E-shopu
|+ Objednávky
| |-- nevyřízené objednávky
| |-- vyřízené objednávky
| \-- hledat objednávky
|-- Zboží
\-- Nastavení
```

V této fiktivní administraci E-shopu jsou tři hlavní podstránky - Objednávky, Zboží a Nastavení. V tomto případě počet zobrazení jednotlivých kategorií umožňuje zjistit (zhruba), jak často je pracováno s objednávkami v poměru se zbožím a nastavením.

V každém případě počet zobrazených stránek představuje trochu jinou informaci a je třeba je interpretovat v podle typu měřené stránky (případně aplikace) a toho jak ji uživatelé používají.

Referrer

Údaj refferer je stránka, ze které uživatel přišel. Dá se tedy zjistit, odkud uživatelé na stránku přicházejí a spočítat nejčastější zdroje návštěv.

Ještě zajímavější využití této informace je v případě, že uživatel přišel z vyhledávače. Pak se dá z referreru zjistit, jakou frázi uživatel vyhledával a jaké vyhledávače dominují v počtu přivedených zákazníků.

Query string

V query string části adresy se nacházejí údaje, které modifikují obsah stránky. Je to část adresy stránky za otazníkem a není povinná. Například, pokud zadáte "web analytics" do hledání v Google, bude adresa stránky vypadat následovně:

`www.google.com/search?sourceid=chrome&ie=UTF-8&q=web+analytics`

Část adresy	Význam
znak "?"	začátek query string
znak "&"	odděluje dvojice klíče a hodnoty
sourceid=chrome	prohlížeč je Google Chrome
ie=UTF-8	požadujeme výslednou stránku v UTF-8
q=web+analytics	vyhledávaný dotaz je "web analytics"

Stejný princip se používá například když uživatel listuje produkty v elektronickém obchodě. V část adresy bude obsahovat informaci o tom, na které stránce se nachází.

Významné využití je například ve zjišťování, co zákazníci v elektronickém obchodě hledají a jaké fráze při tom používají. Zajímavé je také kolik zákazníků vyhledávání používá a jak často.

Akceptovaný jazyk

Pokud má uživatel v operačním systému nastavený jazyk češtinu, HTTP požadavek říká serveru, že preferuje českou verzi obsahu. Tato informace je zajímavá především pro servery s velkou návštěvností, které plánují přidat jazykovou mutaci.

Prohlížeče a jejich verze

Podíly jednotlivých prohlížečů se mění podle zaměření stránek a zeměpisných podmínek. Na stránkách o technologiích Microsoftu se dá očekávat vyšší podíl Internet Exploreru⁵, na stránkách o vaření se zase mohou objevovat vyšší podíly starých prohlížečů. Každý web by měl fungovat pod většinou prohlížečů, pokud se však jedná o stránku o nových technologiích, kde převažují moderní prohlížeče, může se majitel rozhodnout o využití moderních vlastností těchto prohlížečů.

⁵Internetový prohlížeč od Microsoftu

Na druhou stranu na stránkách s vysokým podílem starých prohlížečů se dá očekávat, že uživatelé stránky zobrazují na starých počítačích a tak je třeba tomu přizpůsobit obsah stránky, aby bylo prohlížení bezproblémové a plynulé.

Možnosti HTTP a JavaScriptu

Většina těchto informací se dá zjistit jak pomocí JavaScriptu na straně klienta, tak pomocí HTTP protokolu na straně serveru.

V sekci 2.7 je tabulka porovnání toho, co je možno měřit oběma metodami. Všechny následující informace vznikají přímo v prohlížeči a jediný způsob, jak se dají měřit je JavaScriptem.

2.5 Události v prohlížeči

Událostí je myšlen klik na tlačítko, psaní do textového pole, skrolování na stránce, dokonce i pohyb myši a změna velikosti prohlížeče. Jedná se o interakci uživatele se stránkou - ta probíhá v rámci prohlížeče na straně uživatele a tudíž není ji možno měřit jinak, než na straně uživatele.

K sběru dat na straně uživatele se používá JavaScript, který v určitých intervalech posílá tyto informace na server třetí strany, která je vyhodnocuje a smysluplně zobrazuje.

Tato část popisuje jednotlivé události a jaké mají využití ve webové analytice.

Klikání myši je na stránce způsobuje přechod na jinou stránku, spuštění nějaké funkce, nebo nic, pokud uživatel klikl v místě, kterému není přiřazená žádná funkce.

Interakce s aktivními prvky na stránce. V dnešní době obsahují stránky aktivní prvky, například fotoalba umožňují větší náhled obrázku bez nutnosti přejít na novou stránku. Protože tento náhled nezpůsobí zobrazení nové stránky, nevznikne ani nový záznam návštěvy stránky a většina nástrojů pro webovou analytiku tuto skutečnost nezaznamenávají.

Odchozí odkazy. Odkaz, který vede na stránku na jiném serveru, říkáme takovému odkazu odchozí. Provozovatele serveru může zajímat, kam z jeho stránky návštěvníci odcházejí. Autora článku zajímá, které odkazy z jeho článku jsou nejzajímavější pro jeho čtenáře.

Sledování **odkazů na soubory** umožňuje získat podobný přehled jako odchozí odkazy. Zatímco analýza logových souborů sleduje stahování souborů na serveru, sběr dat na straně klienta tuto informaci získá, když uživatel klikne na odkaz.

Ze všech kliků na stránce se navíc sestavují takzvané heatmapy⁶

Pohyb myši na stránce není kritický faktor, který je třeba sledovat na všech webech jako například kliky myši. Samy o sobě nemají velkou vypovídající hodnotu, existují však nástroje, které je těchto informací dokážou využít.

Agregace pohybů myši se využívá ke konstrukci heatmap. Účel heatmap je graficky znázornit, kterým částem webové stránky se dostává nejvíce pozornosti, ty se zobrazují

⁶Heatmapy zobrazují TODO, viz sekce TODO

teplými barvami (žlutá, červená), místa kterým se nedostává pozornost jsou naopak laděny do studejích barev (zelená, modrá). Více o heatmapách v sekci ...

Druhým zcela pdlišným způsobem využití znalosti o pohybu myši je mouse-tracking. Tato technika kombinuje sledování kliků a pohybů myši a tak pořizuje záznam o uživatelské činnosti na stránce. Jedná se o velmi specifickou techniku, která se používá k testování stránek ještě dřív, než se uvolní na veřejnost, nebo k optimalizaci těch částí stránky, kde dochází ke sledované konverzi⁷. Příklad aplikace mouse-trackingu ke sledování konverze je například v proces dokončení objednávky elektronickém obchodě.

Události používání kláves se používá nejčastěji ve spojení s mouse-trackingem (viz Pohyb myši) k testování uživatelské zkušenosti, nebo k optimalizaci objednávkových formulářů v podobných situacích.

Některé webové stránky kladou velký důraz na přístupnost a umožňují uživateli se navigovat pomocí klávesových zkratk. V takovém případě by měli měřit i používání těchto zkratk a případně je upravit tak, aby byla navigace na jejich webu co nejjednodušší.

Událost skrolování stránky nastává když uživatel posouvá stránku nahoru a dolů, případně doprava nebo doleva. Podle posuvu stránky v určitých intervalech se dá usuzovat, že uživatel stránky čte, nebo pouze prohlíží. Podle délky čtení a toho, jestli se uživatel dostal až na konec článku se dá určit, jestli článek dočetl.

V kombinaci s velikostí vnitřní části okna prohlížeče se dá přesně určit, na kterou část stránky se uživatel dívá. Toho se například využívá k vykreslení heatmapy, která kolik času uživatelé věnují jednotlivým částem stránky.

Odchod ze stránky je událost, která je spuštěna když uživatel přechází na jinou stránku, nebo zavírá okno se stránkou.

Tato událost se používá k vypočtení tzv "bounce rate". Bounce rate je procento uživatelů, kteří na stránku přijdou a hned zase odejdou. Takové chování se dá očekávat například, když uživatel něco hledá ve vyhledávači, prohlédne si a vzápětí odchází, protože na první pohled stránka neobsahuje informace, které hledal.

Bounce rate je třeba chápat v kontextu s tím, odkud uživatel přichází. Měl by se odlišovat podle zdroje, odkud návštěvník přišel. Například návštěvníci z vyhledávače budou mít odlišný bounce rate, než návštěvníci z odkazujících článků, reklamy, nebo ti, kteří přímo napíší adresu stránky do adresního řádku.

Rozlišení obrazovky, stejně jako používaný prohlížeč je informace která vypovídá o návštěvníkovi a zařízení, které používá. Starší monitory mají například poměr stran 4:3, novější zase 16:9 a 16:10. Stejně tak se dá usuzovat, že u nízkých rozlišení moderních úhlopříček se bude jednat o netbooky a notebooky. Nejvyšší rozlišení mají nejmodernější dvacetí sedmi palcové monitory, a ještě větší rozlišení jako je 3200x1200 znamená, že má uživatel dva monitory, konkrétně s rozlišením 1920x1200 a 1280x1024.

Velikost viewportu TODO

(zobrazení stránek, jako analýza logů)

⁷Konverze TODO

2.6 Derivované informace

Doba strávená na stránce

Loajalita = opakování návštěv

Častost návštěv

Počet návštěv

Počet unikátních uživatelů

Geolokace

2.7 Možnosti logfile analýzy a page-taggingu

informace	logfile analýza	page-tagging
objem přenesených dat	●	○
stránka	●	●
referrer	●	●
query string	●	●
jazyk	●	●
prohlížeč	●	●
odchozí odkazy	○	●
doba na stránce	○	●
opuštění stránky	○	●
rozlišení obrazovky	○	●
velikost viewportu	○	●
zobrazená část stránky	○	●

2.8 Interpretace a Vizualizace dat

Heatmapy

Heatmapy

Světová mapa

Segmentace

Aplikace v praxi - optimalizace kampaní - A/B / split testing

2.9 Clickstream analýza

2.10 Měření konverze

3 Návrh (15 stránek s diagramy)

O čem je tahle kapitola?

3.1 Hypotéza

Popis problému.

Demonstrovat na příkladu.

Popis řešení.

Co se bude měřit a proč.

Co nástroj dělá a proč.

Co nástroj nedělá a proč ne.

Pro koho je nástroj určen.

Existuje nějaký podobný nástroj?

Proč takový nástroj ještě neexistuje? (implementujou si in house řešení tohoto problému)

3.2 Sběr dat

Jaké data nás zajímají a proč

Jaké data nás nezajímají a proč

Jaké jsou omezení sběru dat.

3.3 Interpretace dat

Jaké možnosti interpretace dat jsou?

Jaké možnosti se hodí?

Jaké možnosti interpretace dat jsme zvolili a proč?

Jaké jsou možnosti segmentace. Jaké jsou možnosti do budoucna.

Možnosti aproximace?

3.4 Etická stránka sběru dat

Problém etiky sběru dat. Právní problémy. Anonymní vs. neanonymní data. Webaplikace vs. webová stránka. Zákazník vs. náhodný návštěvník. Analogie z fyzického byznysu.

4 Implementace (20 stránek i s grafy)

O čem je tato kapitola?

4.1 Popis technického řešení (10 Stran)

- 1) diagram celého systému
- 2) detail sběru dat
- 3) detail interpretace dat
- 4) zobrazení dat

vizualizační technologie, appengine proč jsem vybral tyto technologie detaily funkce měřicího skriptu (AES) detaily sběru dat detaily analýzy dat

4.2 Aplikace v reálném provozu (10 stran i s grafy)

obecně kolik dat tam lítalo denně, kolik uživatelů analýza dat (na co jsem se zaměřil)
zajímavé grafy, co z nich vyplývá závěry (navrhnut změny)

4.3 Navrhnuté změny na základě získaných dat (2 stránky)

5 Zhodnocení (2 stránky)

co splnilo očekávání co nesplnilo / předčilo očekávání přínos pro uživatele v praxi porovnání s podobnými nástroji

6 Závěr (1 stránka)

Byla to bomba :)

Michal Hantl

7 Reference

- [1] Pecinovský, Rudolf, *Jak efektivně učit OOP. Tvorba softwaru 2005 – sborník přednášek*, ISBN 80-86840-14-X.
- [2] Pecinovský, Rudolf, *Současné trendy v metodice výuky programování*, dostupné z url <http://gynome.nmm.cz/konference/files/2006/sbornik/pecinovsky.pdf>.
- [3] Plamínek, Jiří, *Tajemství motivace – Jak zařídit, aby pro vás lidé rádi pracovali*, ISBN 80-247-1991-6.
- [4] Gašparovičová Ľuba, Hvorecký, Josef, *Kamaráti Robota Karla*, ISBN 80-06-00421-8.